

norstat

Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis tyrimas: regionų analizė

dr. Laima Nevinskaitė, Domantas Gailius

2024 m. kovo 1 d.

Kalbėsime apie:

- Regionų analizės pjūviai ir imtys
- Regionų palyginimas pagal pagrindinius įsitraukimo į kultūrą rodiklius ir kitus skirtumus
- Regionų palyginimas pagal gyventojų įsitraukimo į kultūrą tipus (segmentus)
- Apibendrinimas

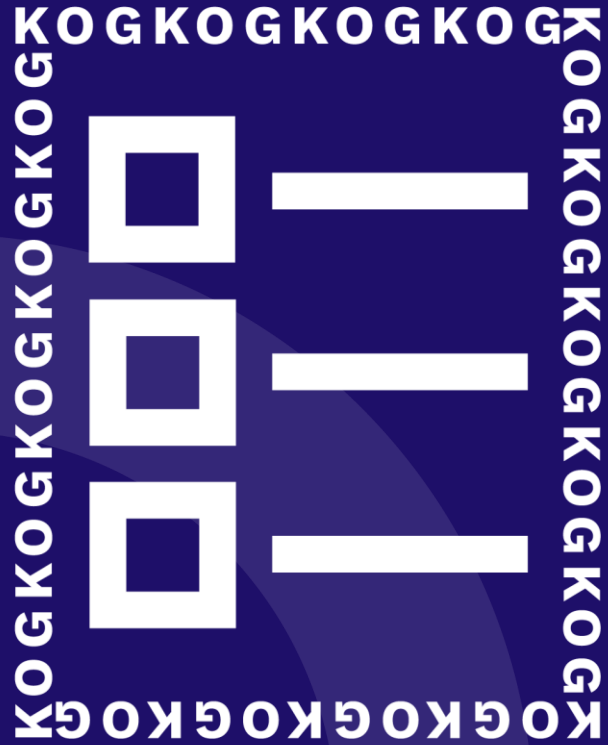
Regioninės analizės pjūviai

- Gyvenamosios vietovės dydis
- 6 didieji miestai
- 6 didžiųjų miestų apskritys be apskričių centrų
- 10 apskričių įskaitant apskričių centrus

Regioninių imčių dydžiai

Apskritis (įskaitant apskričių centrus)	Respondentų skaičius
Vilniaus apskritis	910
Kauno apskritis	650
Klaipėdos apskritis	367
Šiaulių apskritis	304
Panevėžio apskritis	253
Alytaus apskritis	212
Marijampolės apskritis	167
Telšių apskritis	165
Utenos apskritis	164
Tauragės apskritis	115

Regionų palyginimas

Regionus lyginsime pagal:

- Pagrindinius įsitraukimo į kultūrą rodiklius:
 - gyventojų, užsiimančių kūrybine/kultūrine veikla, dalis;
 - gyventojų, socialiai dalyvaujančių kultūroje, dalis;
 - gyventojų, vartojančių bent 4 kultūros produktus/paslaugas gyvai, dalis;
 - gyventojų, palankiai vertinančių kultūros paslaugų prieinamumą, dalis;
 - gyventojų, palankiai vertinančių kultūros paslaugų kokybę, dalis;
- Kitus skirtumus tarp regionų.

Žymėjimai

% ▲ – statistiškai reikšmingai daugiau, lyginant su Lietuvos vidurkiu

% ▼ – statistiškai reikšmingai mažiau, lyginant su Lietuvos vidurkiu

Gyvenamosios vietos dydis

	Lietuva	Vilnius	Kiti didieji miestai	Miestai virš 3000 gyv.	Miesteliai ir kaimai
Užsiėmė kūrybine/kultūrine veikla	47%	48%	51% ▲	47%	44% ▼
Įsitraukė socialiai	26%	23%	28%	26%	25%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	60%	62% ▲	56%	50% ▼

Gyvenamosios vietos dydis

	Lietuva	Vilnius	Kiti didieji miestai	Miestai virš 3000 gyv.	Miesteliai ir kaimai
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	76% ▲	69%	64%	60% ▼
Palankus kokybės vertinimas	67%	73% ▲	65%	67%	63% ▼

Vilniaus regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Vilniaus m.	Vilniaus apskritis be Vilniaus
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	48%	50%
Įsitraukė socialiai	26%	23%	25%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	60%	53%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	76% ▲	57% ▼
Palankus kokybės vertinimas	67%	73% ▲	58% ▼

Vilniaus regiono portretas: kiti ypatumai

- Vilniaus apskrities gyventojai rečiau dalyvauja mecenatystės, savanorystės, bendruomeninėje veikloje;
- Tiek Vilniaus miesto, tiek Vilniaus apskrities gyventojai rečiau mano, kad jiems svarbu vartoti taisyklingą lietuvių kalbą, nes taip saugomas tautiškumas; apskrities gyventojai rečiau teigia, kad jiems yra patogiu ir nekyla kliūčių kalbėti taisyklinga lietuvių kalba;
- Tiek Vilniaus, tiek Vilniaus apskr. gyventojai rečiau lankosi istorinės atminties įprasminimo renginiuose;
- Tiek Vilniaus, tiek Vilniaus apskr. gyventojai dažniau pritaria, kad visuomenei naudinga, kai ji yra sudaryta iš skirtingoms kultūroms priklausančių žmonių;
- Vilniaus apskr. daugiau ne lietuvių tautybės gyventojų teigia, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra.

Kauno regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Kauno m.	Kauno apskritis be Kauno
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	51%	44%
Įsitraukė socialiai	26%	25%	24%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	66% ▲	55%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	78% ▲	68%
Palankus kokybės vertinimas	67%	69%	73% ▲

Kauno regiono portretas: kiti ypatumai

- Kauno miesto gyventojai dažniau lankosi kultūros paveldo objektuose (muziejuose, galerijose ir parodose, fiziniuose archyvuose);
- Tiek Kauno miesto, tiek apskrities gyventojai dažniau lankosi istorinės atminties įprasminimo renginiuose, dažniau lankosi tokiuose renginiuose ir kaip vertybę puoselėja tautinį tapatumą;
- Kauno miesto gyventojai rečiau pritaria kultūrinei įvairovei;
- Kauno apskrities gyventojai dažniau kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą nurodė „prastos kokybės kultūrinė veikla mano vietovėje“.
- Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022:
 - 2023 m., lyginant su 2020 m., padidėjo kultūros paslaugų prieinamumo vertinimas ir užsiėmimas bei polinkis užsiimti kūrybine/kultūrine veikla.

Klaipėdos regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Klaipėdos m.	Klaipėdos apskritis be Klaipėdos
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	62% ▲	45%
Įsitraukė socialiai	26%	38% ▲	22%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	65% ▲	50%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	60%	63%
Palankus kokybės vertinimas	67%	62%	60%

Klaipėdos regiono portretas: kiti ypatumai

- Klaipėdos miesto gyventojai dažniau dalyvauja mecenatystės, savanorystės, bendruomeninėje veikloje;
- Klaipėdos miesto gyventojai dažniau lankosi kultūros paveldo objektuose (muziejuose, galerijose ir parodose, fiziniuose archyvuose);
- Jie taip pat dažniau lankosi istorinės atminties įprasminimo renginiuose, tačiau Klaipėdos apskrities gyventojai – rečiau;
- Klaipėdos apskrities gyventojai dažniau pritaria kultūrinei įvairovei;
- Vertindami kliūtis įsitraukti į kultūrinį gyvenimą, Klaipėdos m. gyventojai dažniau nurodė įvairias kliūtis ir mažiau jų nurodė, kad nemato kliūčių dalyvauti kultūroje, Klaipėdos apskrities – nė vienos kliūtis nenurodė kaip svarbesnės.

Šiaulių regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Šiaulių m.	Šiaulių apskritis be Šiaulių
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	48%	45%
Įsitraukė socialiai	26%	34%	23%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	62%	51%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	69%	54% ▼
Palankus kokybės vertinimas	67%	65%	58% ▼

Šiaulių regiono portretas: kiti ypatumai

- Daugiau Šiaulių apskrities gyventojų teigia, kad jiems patogiu ir nekyla kliūčių kalbėti taisyklinga lietuvių kalba;
- Šiaulių apskr. gyventojai dažniau kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą nurodė „neįdomu, turiu kitų interesų, „sudėtinga nuvykti“, „prastos kokybės kultūrinė veikla mano vietovėje“.

Panevėžio regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Panevėžio m.	Panevėžio apskritis be Panevėžio
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	38%	49%
Įsitraukė socialiai	26%	20%	33% ▲
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	46% ▼	53%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	54% ▼	57% ▼
Palankus kokybės vertinimas	67%	61%	63%

Panevėžio regiono portretas: kiti ypatumai

- Mažiau Panevėžio miesto gyventojų lanko kultūros paveldo objektus;
- Mažiau Panevėžio miesto gyventojų lanko istorinės atminties įprasminimo renginius, lanko tokius renginius ir puoselėja tautinį tapatumą;
- Panevėžio miesto gyventojai dažniau nenurodė jokių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, Panevėžio apskrities gyventojai – dažniau nurodė „per brangu“, „sudėtinga nuvykti“, „prasta sveikata“.

Alytaus regiono portretas: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Alytaus m.	Alytaus apskritis be Alytaus
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	53%	50%
Įsitraukė socialiai	26%	27%	38% ▲
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	69% ▲	74% ▲
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	66%	71%
Palankus kokybės vertinimas	67%	70%	79% ▲

Alytaus regiono portretas: kiti ypatumai (1)

- Alytaus apskrities gyventojai dažniau dalyvauja mecenatystės, savanorystės, bendruomeninėje veikloje;
- Alytaus miesto gyventojams dažniau patrauklu vartoti lietuvių kalbą ir svarbu kalbėti taisyklingai lietuviškai (taip pat ir Alytaus apskrities gyventojams);
- Alytaus apskrities gyventojai dažniau lanko kultūros paveldo objektus, įsitraukia į paveldo pritaikymo kultūros reikmėms veiklas (pvz., aplinkos tvarkymo darbai, ekskursijų vedimas);
- Alytaus apskrities gyventojai dažniau lankosi istorinės atminties įprasminimo renginiuose, lankosi tokiuose renginiuose ir puoselėja tautinį tapatumą;
- Alytaus miesto gyventojai dažniau kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą nurodė „trūksta laiko“.

Alytaus regiono portretas: kiti ypatumai (2)

- Alytus – Lietuvos kultūros sostinė 2022:
 - 2023 m., lyginant su 2020 m., Alytaus mieste pagerėjo ir viršija Lietuvos vidurkį kultūros vartojimo gyvai rodiklis;
 - 2023 m., lyginant su 2020 m., Alytaus apskrityje pagerėjo ir viršija Lietuvos vidurkį kultūros vartojimo gyvai, užsiėmimo kūrybine/kultūrine veikla, kultūros paveldo objektų lankymo, įsitraukimo į mecenatystės, savanorystės ir kultūros rėmimo veiklas rodikliai.

Marijampolės ir Telšių regionų portretai: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Marijampolės apskritis	Telšių apskritis
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	53%	43%
Įsitraukė socialiai	26%	27%	20%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	43% ▼	44% ▼
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	63%	60%
Palankus kokybės vertinimas	67%	72%	65%

Marijampolės ir Telšių apskritys: kiti ypatumai

- Marijampolės apskrities gyventojai rečiau lankosi kultūros paveldo objektuose, istorinės atminties įprasminimo renginiuose, rečiau lankosi tokiuose renginiuose ir puoselėja tautinį tapatumą;
- Telšių apskrities gyventojai rečiau lankosi kultūros paveldo objektuose, lankosi istorinės atminties įprasminimo renginiuose ir puoselėja tautinį tapatumą; tačiau jiems dažniau svarbu taisyklingai kalbėti lietuviškai;
- Telšių apskrities gyventojai dažniau kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą nurodo „sudėtinga nuvykti“.

Utenos ir Tauragės regionų portretai: pagrindiniai rodikliai

	Lietuva	Utenos apskritis	Tauragės apskritis
Užsiėmė kūrybine/ kultūrine veikla	47%	38% ▼	42%
Įsitraukė socialiai	26%	25%	23%
Vartojo bent 4 kultūros paslaugas gyvai	56%	52%	50%
Palankus prieinamumo vertinimas	66%	62%	61%
Palankus kokybės vertinimas	67%	63%	62%

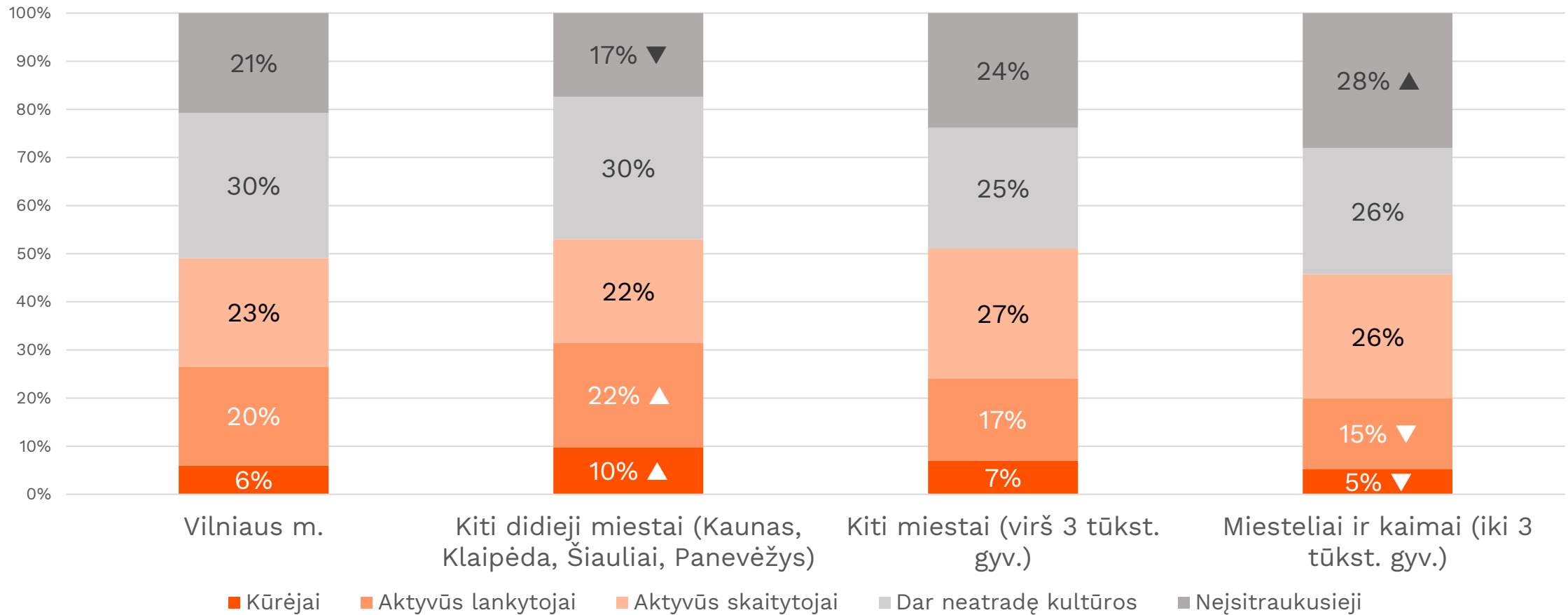
Utenos ir Tauragės apskritys: kiti ypatumai

- Utenos apskrities gyventojai mažiau vertina kultūrinę įvairovę;
- Utenos apskr. gyventojai kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą dažniau nurodė „neįdomu, turiu kitų interesų“, „ribotas pasirinkimas“, „sudėtinga nuvykti“, ir „trūksta informacijos“;
- Tauragės apskrities gyventojai dažniau įsitraukia į kultūros paveldo pritaikymą kultūros reikmėms;
- Tauragė – Lietuvos kultūros sostinė 2023:
 - Lyginant su 2020 m., nėra statistiškai reikšmingų dalyvavimo kultūroje ir kultūros vertinimo pokyčių.

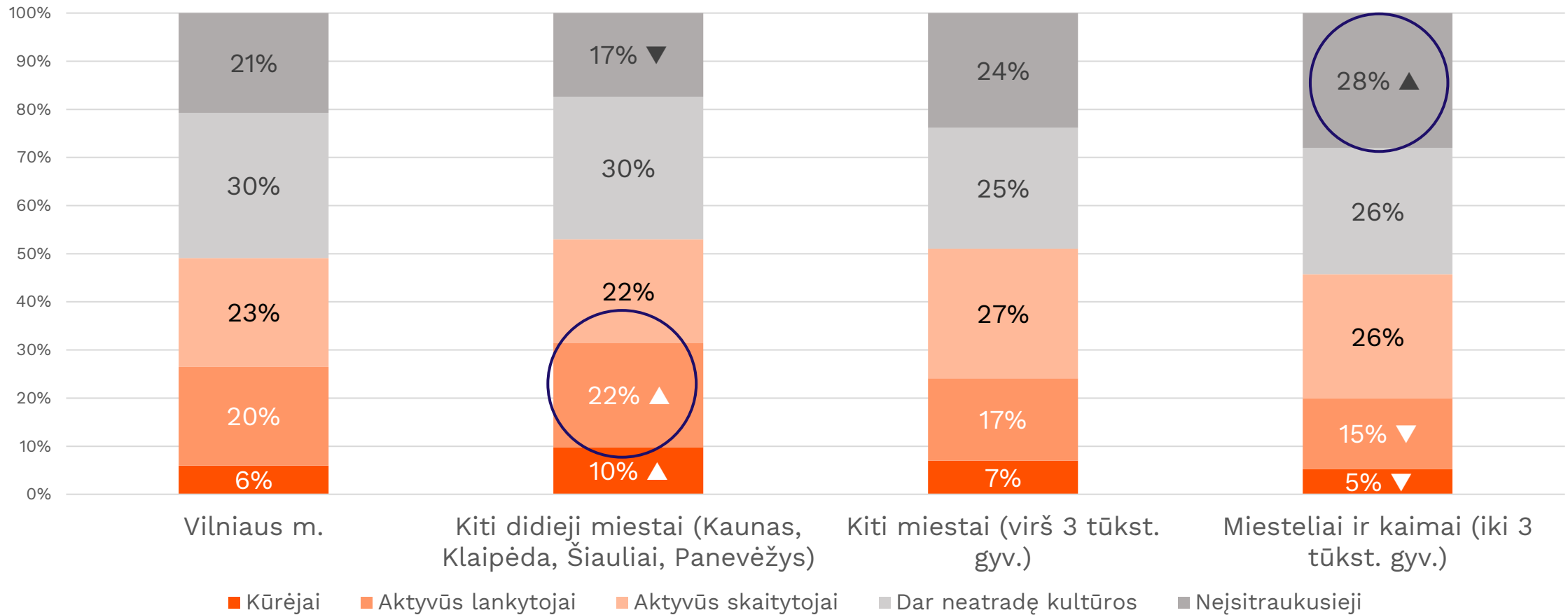

Gyventojų tipai pagal dalyvavimą kultūroje regionuose

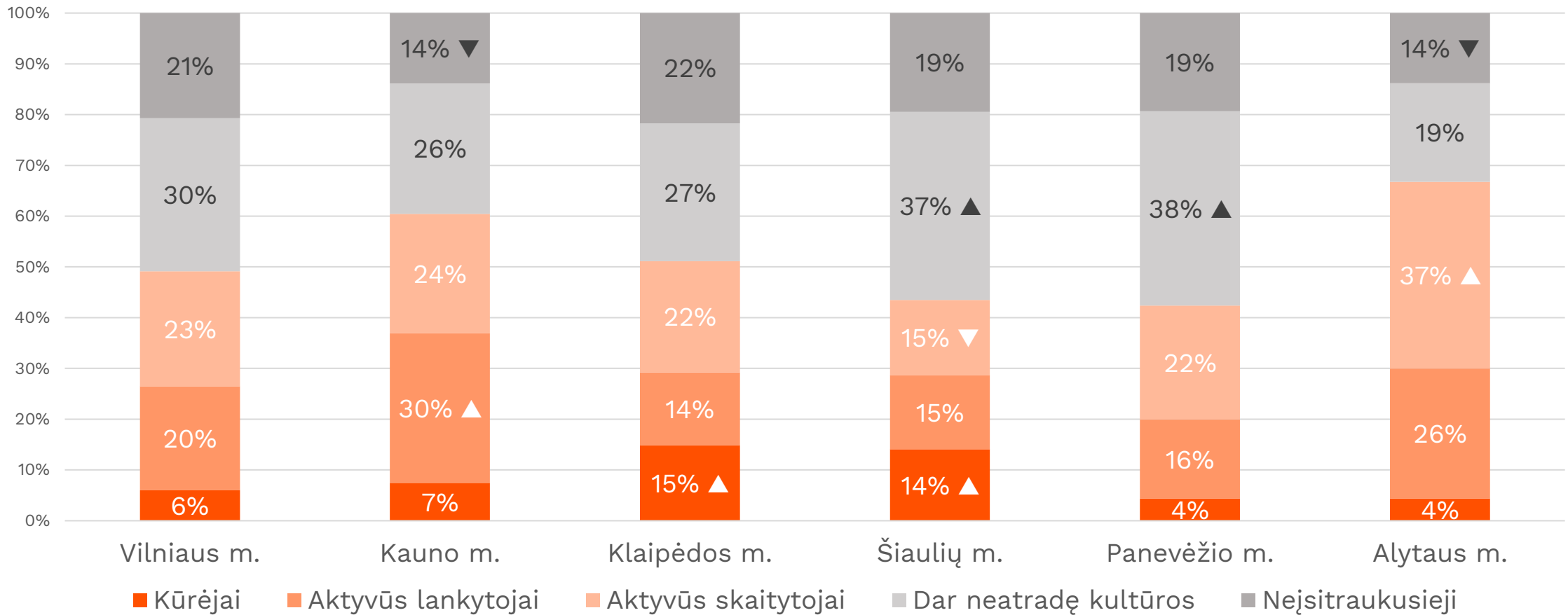
Gyventojų tipai pagal gyvenamosios vietos dydį

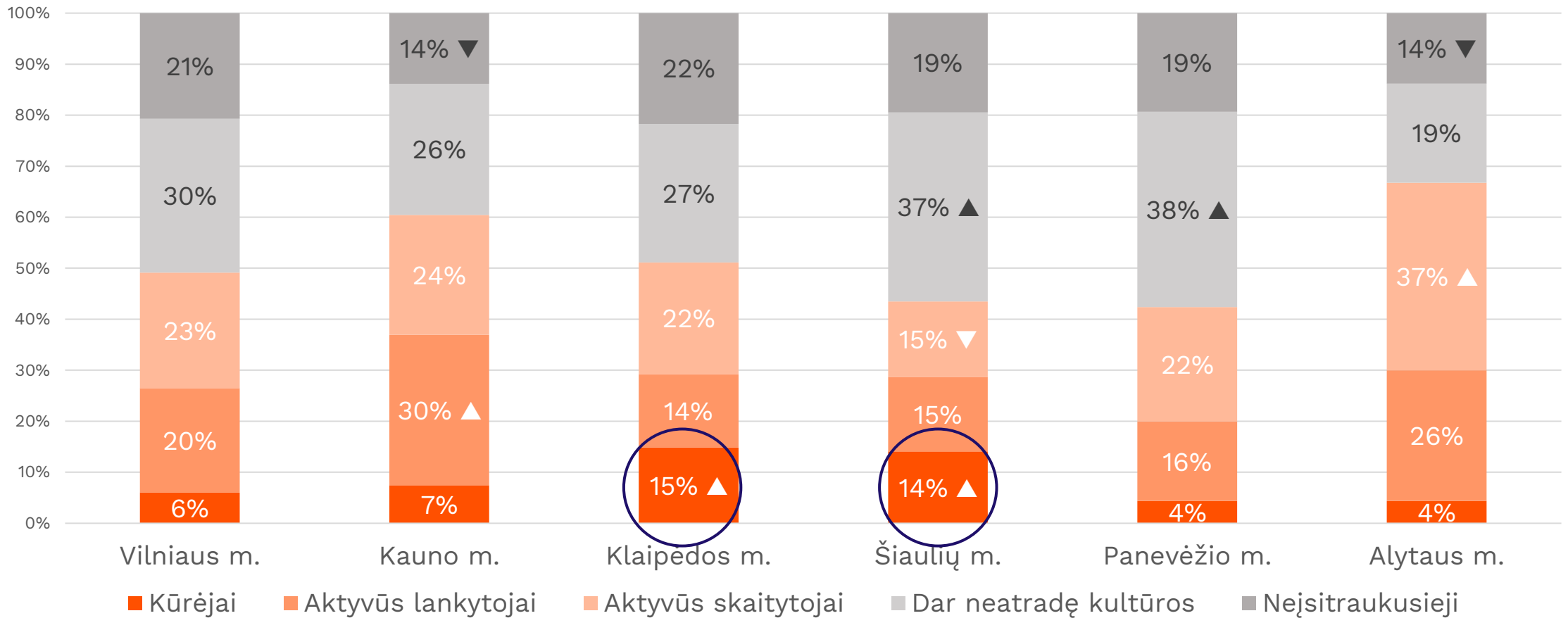
Gyventojų tipai pagal gyvenamosios vietos dydį

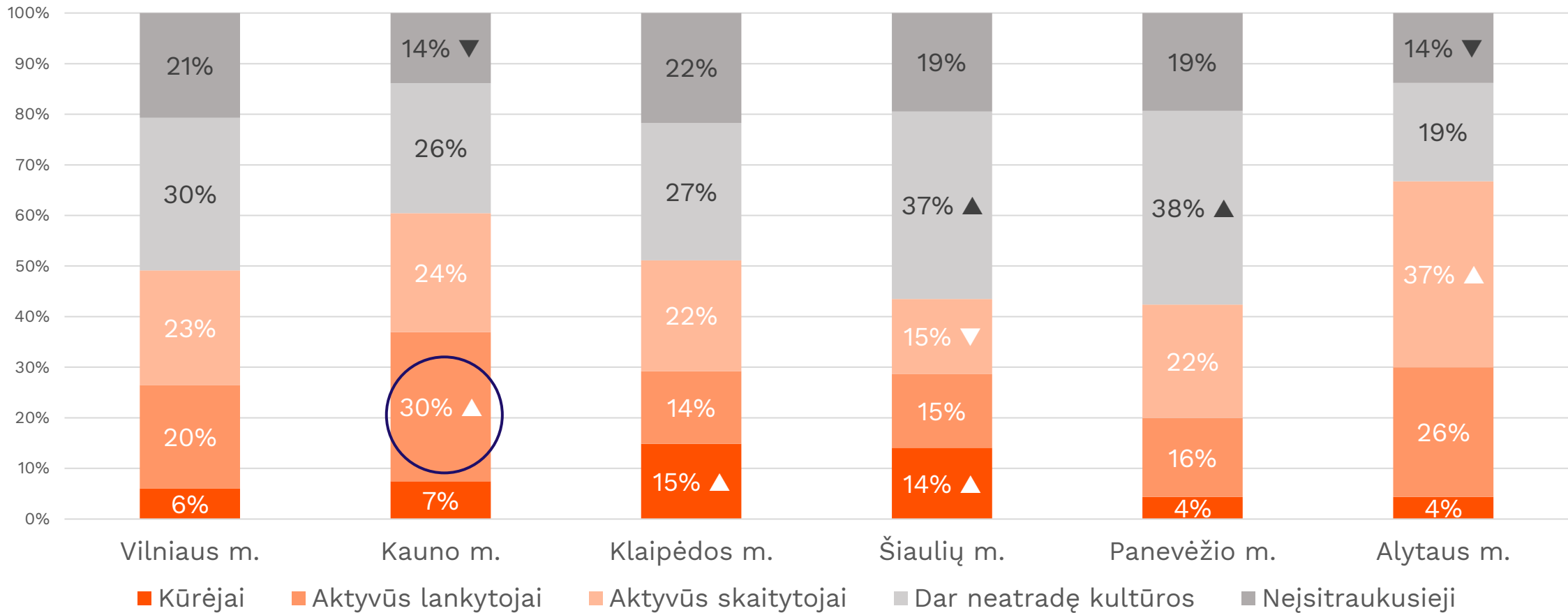
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

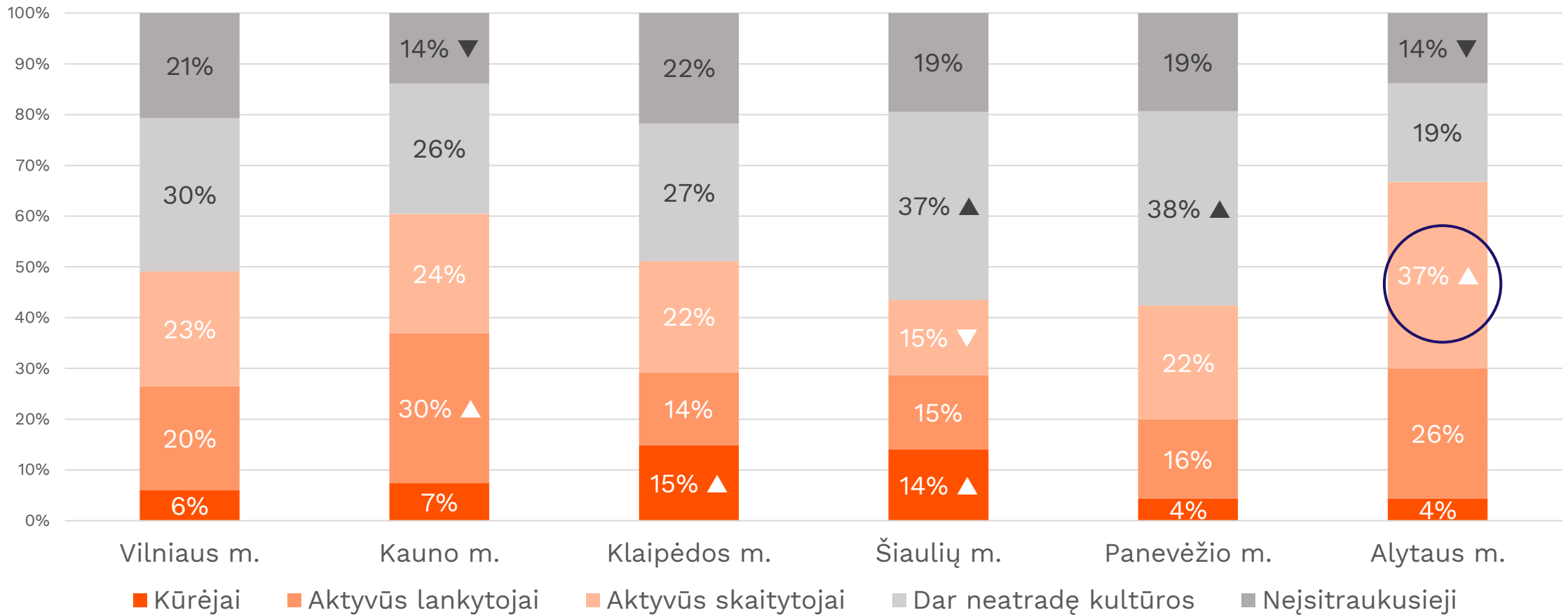
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

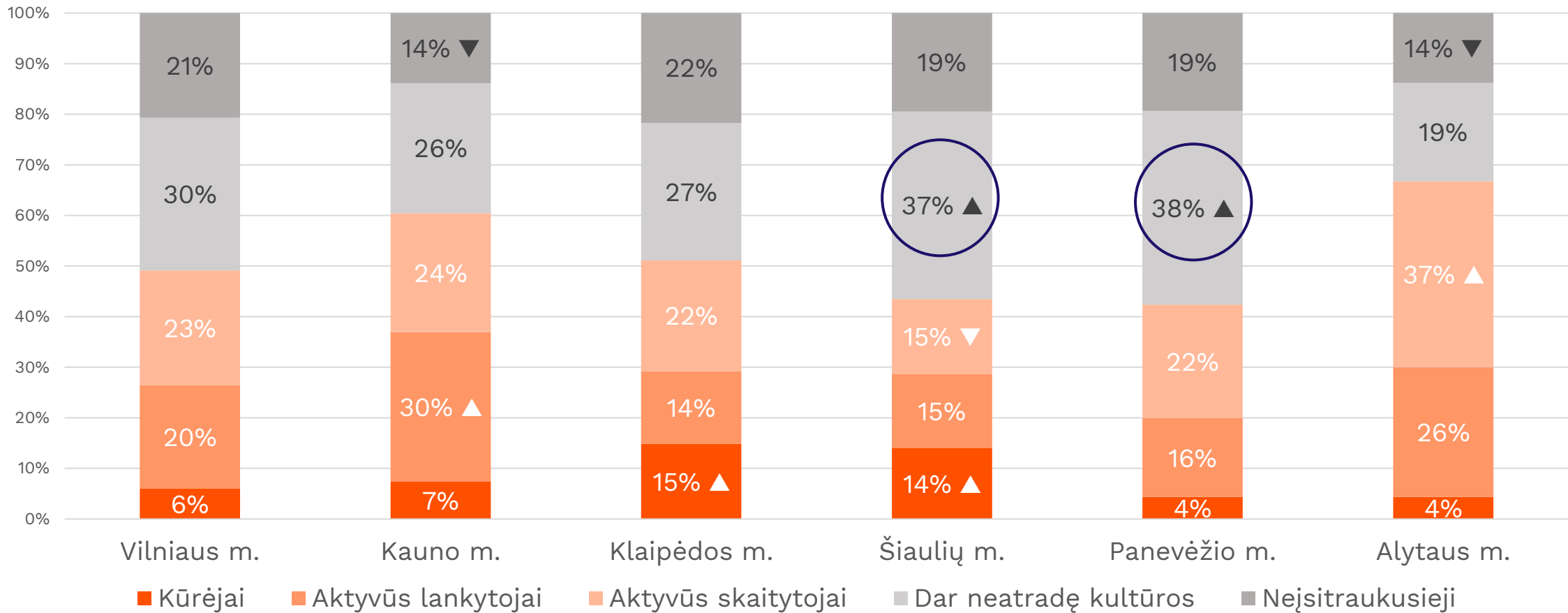
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

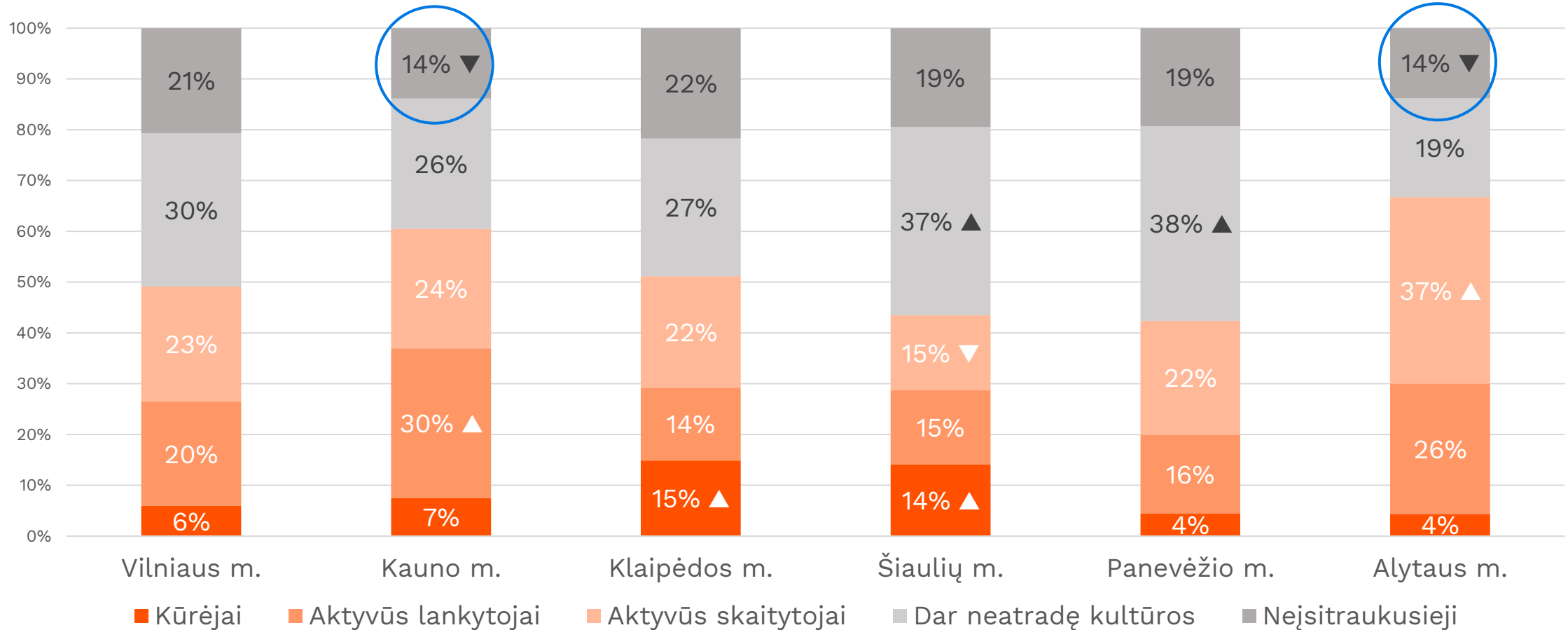
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

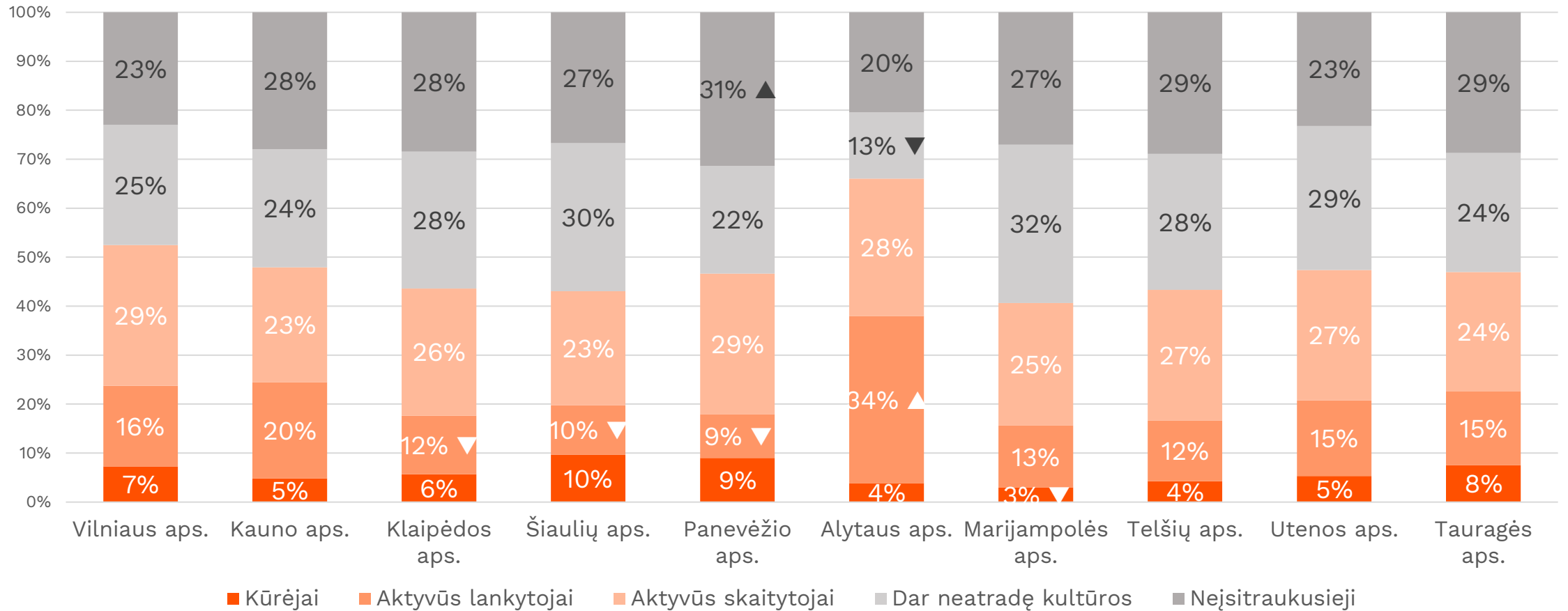
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

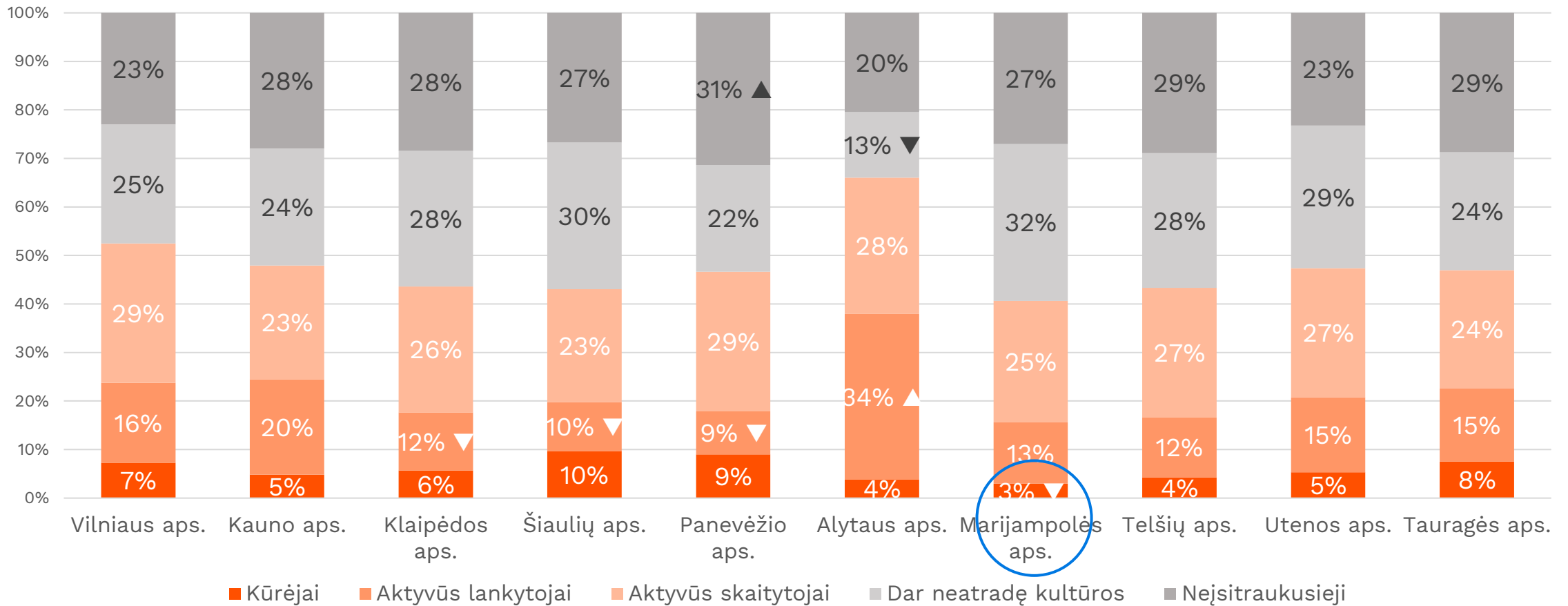
Gyventojų tipai didžiuosiuose miestuose

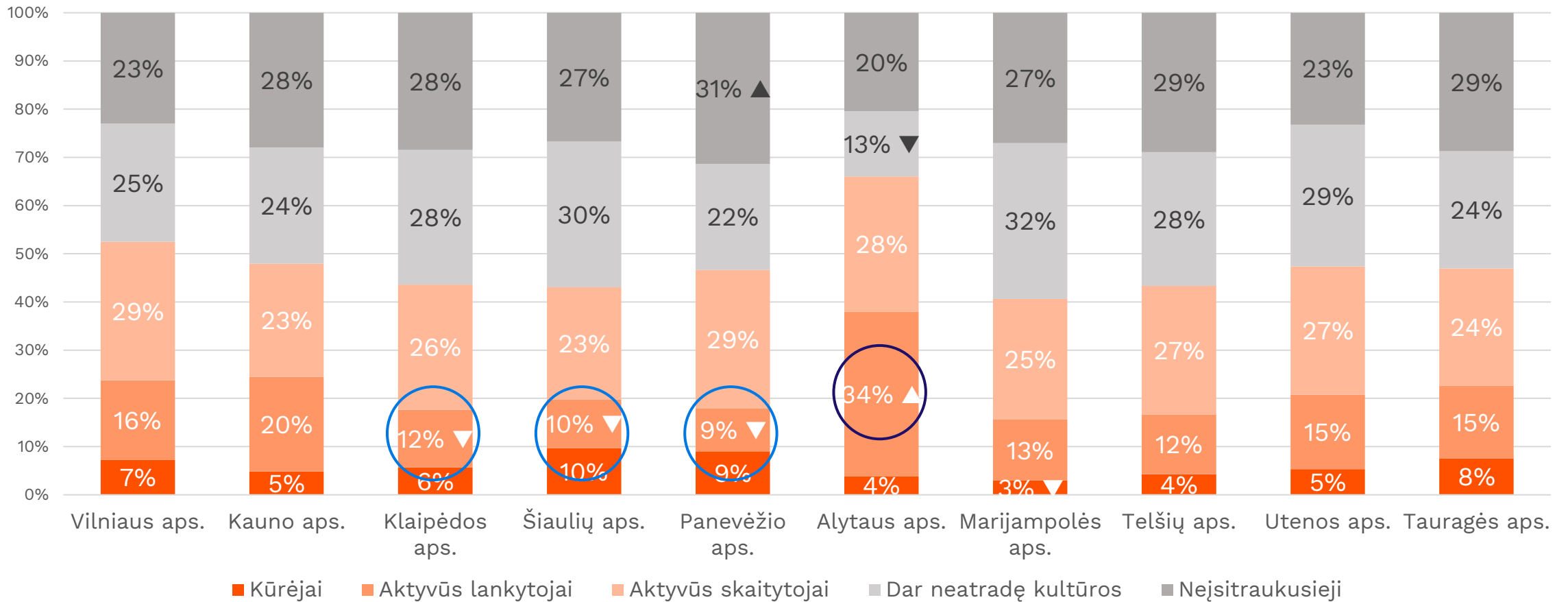
Gyventojų tipai apskrityse

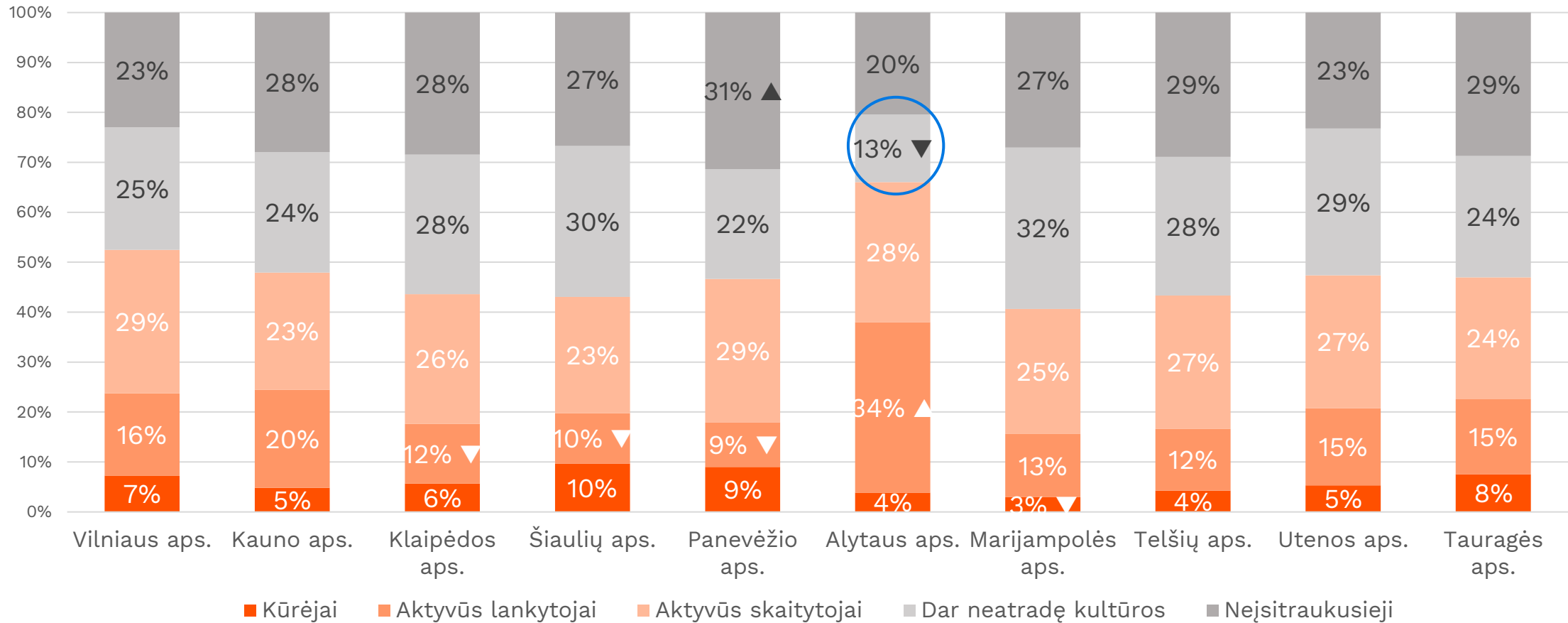
Gyventojų tipai apskrityse

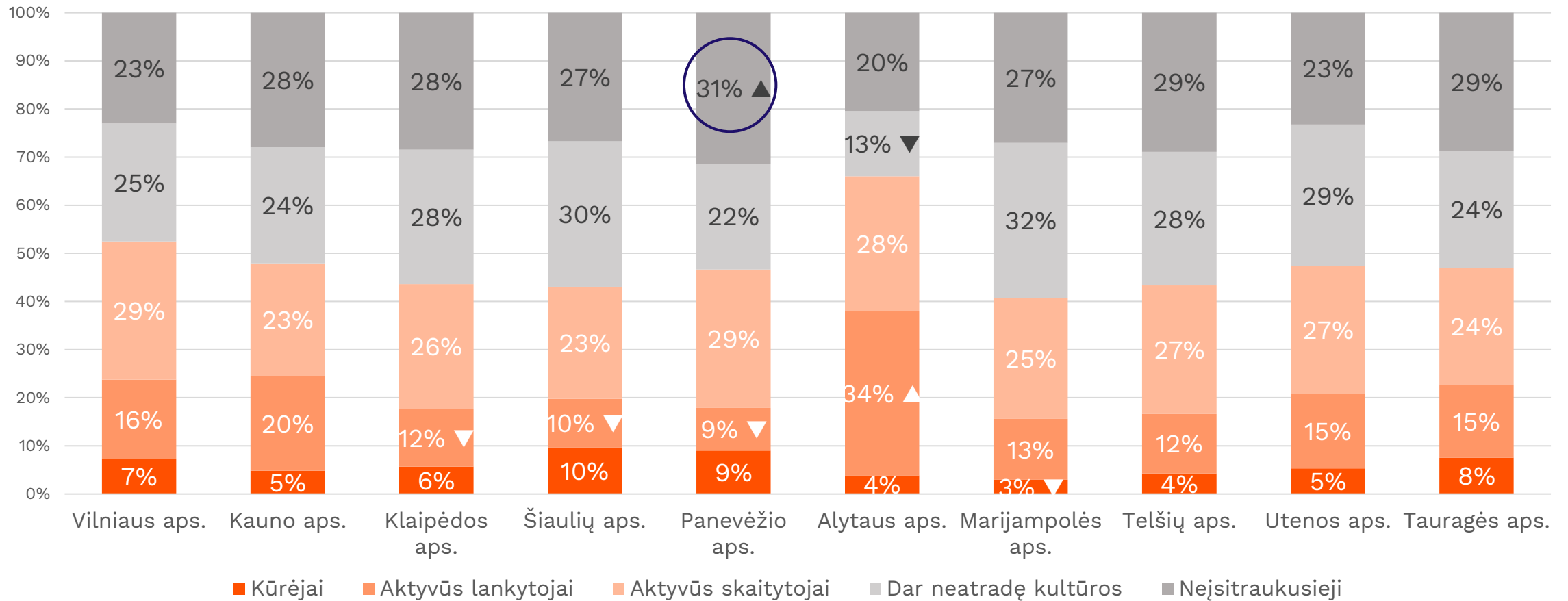
Gyventojų tipai apskrityse

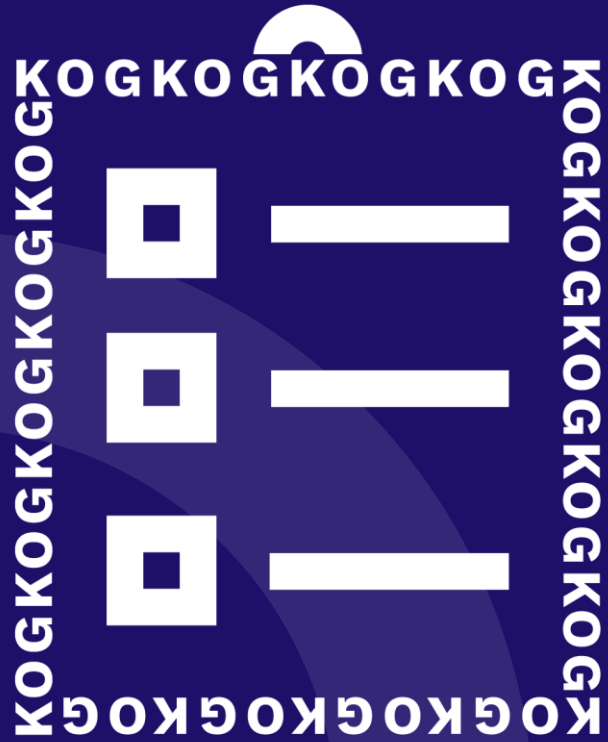

Gyventojų tipai apskrityse

Gyventojų tipai apskrityse

Apibendrinimas

Apibendrinimas (1)

Aukštesnėmis rodiklių reikšmėmis dažniau išsiskiriantys regionai

- Vilniaus miestas
- Kauno miestas
- Klaipėdos miestas
- Alytaus miestas
- Kauno apskritis
- Klaipėdos apskritis
- Alytaus apskritis

Žemesnėmis rodiklių reikšmėmis dažniau išsiskiriantys regionai

- Panevėžio miestas
- Vilniaus apskritis (be Vilniaus)
- Šiaulių apskritis (be Šiaulių)
- Marijampolės apskritis
- Telšių apskritis
- Utenos apskritis

Apibendrinimas (2)

- Matyti skirtis tarp didžiųjų miestų ir mažesnių miestų bei kaimiškų vietovių;
- Vertinant atskirus regionus, būtina atsižvelgti į ilgalaikes tendencijas.

